Місячний Економічний Моніторинг України

№3 (197), березень 2017 року

Резюме

Тема місяця: Блокада

Політика: Міжнародний валютний фонд призначив засідання Ради директорів стосовно України на 20 березня 2017 року. Однак рішення про виділення наступного траншу позики може опинитись під ризиком, оскільки блокада торгівлі на Сході країни впливає на основні макроекономічні показники.

Реальний сектор: Капітальні інвестиції у 2016 році зросли на 18,0% після трирічного падіння.

Енергетичний сектор: 15 лютого Кабінет Міністрів запровадив надзвичайний стан на ринку електроенергії через блокаду поставок вугілля з неконтрольованих територій.

Транспорт. Кабінет Міністрів запровадив новий механізм контролю якості виконання дорожніх робіт.

Сільське господарство: Кабінет Міністрів ухвалив процедуру надання дотацій сільськогосподарським компаніям.

Зовнішній сектор: У січні 2017 року дефіцит рахунку поточних операцій зменшився до 0,03 млрд дол. США з 0,3 млрд дол. США у січні 2016 року через нижчий дефіцит торговельного балансу.

Фіскальна політика: За попередніми даними Державного Казначейства доходи Зведеного бюджету у лютому 2017 року зросли на 52,3% дпр.

Соціальна політика: У січні 2017 року, середня пенсія зросла на 7,6% дпр до 1823 грн на місяць передусім через підвищення мінімальної пенсії.

Ринок праці: У січні середня заробітна плата зросла на 37,7% дпр до 6008 грн передусім через підвищення мінімальної заробітної плати.

Монетарна політика: Споживча інфляція піднялась до 14,2% дпр в лютому, що виявилось найвищим показником за останні 11 місяців.

Обмінний курс: Валютний ринок заспокоївся у лютому, і міжбанківський обмінний курс коливався навколо 27 грн за дол. США.

Державний борг: Уряд продовжив рекапіталізувати державні банки, що призвело до подальшого зростання державного боргу.

Тема місяця: Блокада

Чи зашкодить блокада торгівлі на сході економічному розвитку країни?

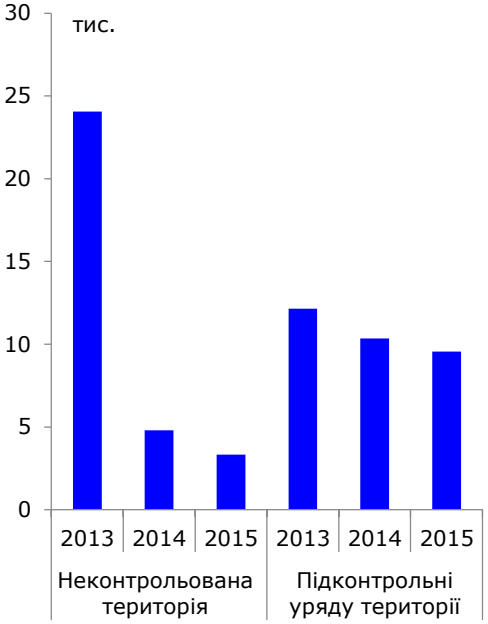
Олександра Бетлій, Ірина Федець

У лютому уряд України оголосив «надзвичайний стан» у секторі енергетики у відповідь на зрив постачання вугілля для теплових електростанцій. Це було викликано блокадою торгівлі вугіллям через лінію зіткнення збройного конфлікту на Сході України. Починаючи з січня 2017 року, активісти блокували постачання вугілля із окремих регіонів Сходу країни, що окуповані сепаратистами, які контролюються Росією. Активісти протестували проти торгівлі з «ворогом» та стверджували, що об'єднані російсько-сепаратистські сили спрямовують прибутки від цієї торгівлі на ведення війни. Також прихильники блокади зазначали, що український сектор енергетики так і не став незалежним, оскільки Україна продовжує постачати антрацит із неконтрольованих територій, а не імпортує його з-за кордону, незважаючи на запровадження формули «Роттердам+» при визначенні ціни на вугілля.

Українські урядовці заявили, що блокаду варто припинити, оскільки вона призводить до порушення постачання вугілля в країну та зменшує обсяги експорту сталі. Вони стверджували, що це вугілля купується на підприємствах, які сплачують податки в бюджет України та сплачують працівникам зарплату у гривні на території, що контролюється урядом. Деякі українські підприємства вже заявили, що у випадку продовження блокади вони закуповуватимуть вугілля в Росії. Посли держав-членів «Великої сімки» (G7), тобто Великобританії, Італії, Канади, Німеччини, Сполучених Штатів Америки, Франції та Японії, закликали усі сторони «розблокувати залізничні колії та автомобільні дороги для здійснення легальної торгівлі», а також закликали органи державної влади України забезпечити прозорість та гарантувати безпеку постачання енергоресурсів. Однак на початку березня ватажки збройних формувань, що контролюються Росією та окупували окремі частини Донбасу, «націоналізували» деякі українські підприємства, що працюють на непідконтрольній території. Внаслідок цього українська влада прийняла рішення блокувати торгівлю із непідконтрольними територіями доти, доки ці підприємства не буде повернено колишнім власникам.

У цілому оцінка впливу блокади на економічний розвиток підконтрольної уряду території Донбасу є досить непростим завданням через те, що зв'язки із підприємствами на непідконтрольній території є сильними, але не прозорими. Після початку війни весною 2014 року ряд підприємств припинили свою діяльність, тоді як інші продовжили працювати на цій території або перенесли свій бізнес на контрольовану частину України або в Росію. Більшість підприємств, що працюють на окупованій території, перестали звітувати про свою діяльність перед українською владою. Однак деякі підприємства, розташовані на непідконтрольній території, далі надавали звітність Держстату та сплачували податки в Україні. Вони робили це для того, щоб мати змогу експортувати свою продукцію або продавати її в інших частинах України. За даними Держстату, 3818 підприємств із непідконтрольної території надали звітність у 2015 році. До того ж, станом на 2015 рік було зареєстровано сотні фізичних осіб-підприємців із адресами на непідконтрольній території. В цілому, 86,2% підприємств, розташованих на непідконтрольній території, або припинили діяльність, або перестали надавати офіційні звіти протягом 2013-2015 років.

Кількість компаній у Донецькій та Луганській областях (залежно від року останньої звітності)

Джерело: business connections data

Через це блокада торгівлі означатиме, що підприємства, які продовжували надавати звітність Держстату, більше не враховуватимуться в офіційній статистиці, що погіршить значення показників економічної діяльності на декілька відсоткових пунктів. Більш того, ці підприємства сплачували податки в Україні. Але оскільки вони також експортували частину продукції, вони отримували відшкодування ПДВ, що зменшує вплив від втрати цих підприємств на доходи бюджету. До того ж, уряд більше не буде субсидувати вугільні шахти, як раніше. В результаті цього варто очікувати, що безпосередній вплив блокади на бюджет буде обмежений.

За оцінками НБУ втрати експорту можуть сягнути 2 млрд дол. США, що може збільшити тиск на обмінний курс гривні. Крім цього, брак вугілля із неконтрольованих територій означає, що доведеться імпортувати вугілля з-за кордону – ймовірно, за вищими цінами.

В цілому, НБУ оцінює, що блокада торгівлі із неконтрольованими територіями може зменшити ріст ВВП на 1,3 відсоткових пункти (до близько 1,5%). Проте це залежатиме і від того, наскільки швидко підприємства пристосуються до нових реалій.

Разом з цим, блокада все-таки може зашкодити співпраці з МВФ, оскільки вона змінює макроекономічну основу програми. Тому уряд буде змушений оновити макроекономічний прогноз хоча б на 2017 рік. Це може поставити під ризик виділення наступного траншу від МВФ за програмою EFF, що очікується в березні.

Місячний Економічний Моніторинг України

Політика: Напружена ситуація в енергетиці та у політиці внаслідок вугільної блокади

Вугільна блокада. Починаючи із січня 2017 року, групи активістів, включаючи ветеранів АТО, блокували поставки вугілля із окупованих територій східної України. Вони протестували проти торгівлі із російськими маріонетковими режимами. Українські урядовці заявили, що блокаду варто припинити, оскільки це призводить до порушення постачання вугілля в країну та шкодить розвитку економіки в Україні. На початку березня ватажки збройних формувань, що контролюються Росією та окупували окремі частини Донбасу, «націоналізували» деякі українські підприємства, що працюють на непідконтрольні території. Згодом Рада національної безпеки і оборони України прийняла рішення тимчасово припинити переміщення вантажів через лінію зіткнення до впровадження повного перемир'я та відведення важкого озброєння, що передбачене Мінськими угодами, та до повернення захоплених підприємств під юрисдикцію України.

Війна на Донбасі. Незважаючи на переговори щодо нового перемир'я, у лютому продовжився воєнний конфлікт на Сході України. Об'єднані російсько-сепаратистські сили відкривали вогонь по українських позиціях у донецькому, луганському та маріупольському напрямках. У лютому 21 військовослужбовець Збройних сил України був вбитий на війні, а 123 військовослужбовці отримали поранення.

Крим. Депутата Верховної Ради України Андрія Артеменка було виключено із фракції Радикальної партії. Це сталося після того, як з'явилася інформація про його перемовини із особами, пов'язаними з Адміністрацією Президента США, де він висував пропозицію здавати Автономну Республіку Крим «в оренду» Росії. Він висловлював сподівання, що взамін за це буде досягнуто миру у Східній Україні, а країни Заходу послаблять санкції щодо Росії. Представники уряду України назвали цей план «здачею» Криму. Прокуратура АР Крим відкрила кримінальне провадження щодо депутата із підозрою у державній зраді.

Цифрова безпека. У лютому Президент України видав укази, що змінюють регулювання безпеки та конфіденційності у мережі. Цими указами вводяться в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про Доктрину інформаційної безпеки України» та «Про загрози кібербезпеці держави та невідкладні заходи з їх нейтралізації». З метою протистояння інформаційній війні з боку Росії, ці документи надають повноваження уряду здійснювати моніторинг українських ЗМІ на наявність інформації, що може становити загрозу національній безпеці України. Крім цього, ці рішення зобов'язують Кабінет Міністрів розробити законопроект, що передбачатиме зберігання комп'ютерних даних та блокування деяких веб-сайтів – крок, який, на думку критиків, може призвести до запровадження цензури в мережі.

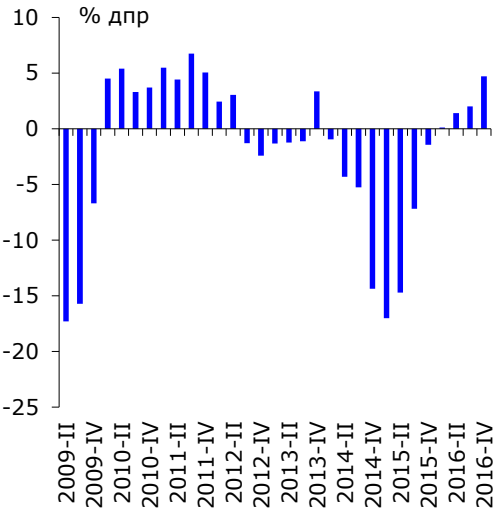
МВФ. Міжнародний валютний фонд призначив засідання Ради директорів стосовно України на 20 березня 2017 року. Очікується, що на цьому засіданні Рада прийме рішення щодо позики Україні розміром приблизно 1 млрд дол. США за результатами третього огляду виконання Україною програми розширеного фінансування (EFF), який був здійснений на початку березня. МВФ заявив, що досяг домовленостей із владою України щодо оновленого тексту Меморандуму про економічну та фінансову політику.

Реальний сектор: Хороший початок року

Капітальні інвестиції. У 2016 році капітальні інвестиції зросли на 18,0% після трирічного падіння. Промисловість збільшила інвестиції на 18,7% завдяки вищим інвестиціям у видобування нафти, вугілля та газу, харчовій промисловості та інших секторах. Сільськогосподарські компанії збільшили капітальні інвестиції на 49,5% - передусім кошти спрямували в купівлю машин та

Населення (без Криму): 42,6 млн.
Промислове виробництво/ВДВ: 23%
Сільськогосподарське виробництво/ВДВ: 14%
Інвестиції/ВВП: 14%
Експорт: ЄС 32%, Азія – 35%, Росія 9%
Імпорт: ЄС 37%, Азія – 20%, Росія 13%

Динаміка реального ВВП

Джерело: Держстат

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

обладнання. Водночас IT сектор знизив інвестиції на 36,9% з високої бази (цей сектор інвестував кошти в дорогі 3G ліцензії у 2015 році). Як і раніше, більшість інвестицій було профінансовано за рахунок власних коштів компаній (70% всього фінансування).

Галузеві тенденції. Темпи приросту промислового виробництва пришвидшились до 5,6% дпр у січні з 4,5% дпр у грудні. Металургія збільшила випуск на 8,5% дпр. Машинобудування зросло на 16,1% дпр через вищий попит на промислове обладнання та вагони. Харчова промисловість збільшила виробництво на 8,1% дпр, оскільки її розвиток було надалі підтримано сильним попитом та високим врожаєм насіння соняшника. Зростання переробної промисловості сприяло збільшенню розподілення та постачання електроенергії та газу на 2,3% дпр.

Будівництво стрімко зросло на 35,0% дпр через високий попит на житло та сприятливі погодні умови. Житлове будівництво зросло на 57,4% дпр.

Роздрібна торгівля зросла лише на 3,1% дпр, незважаючи на різке підвищення мінімальної заробітної плати. Це пояснено слабкими споживчими настроями.

Держстат надає інформацію без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

Енергетика: Надзвичайний стан на ринку електроенергії

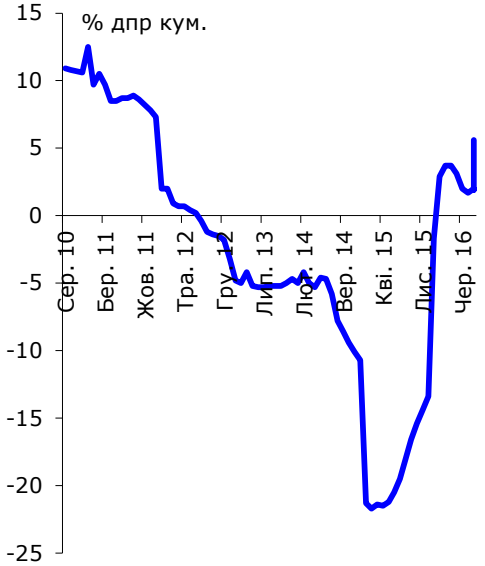
Електроенергія. 15 лютого Кабінет Міністрів запровадив надзвичайний стан на ринку електроенергії через блокаду поставок вугілля з неконтрольованих територій з кінця січня. У випадку значної нестачі вугілля Міністерство енергетики зможе балансувати споживання електроенергії через відключення споживачів в пікові години. Також буде збільшена частка атомних електростанцій у виробництві електроенергії. Вона вже досягла рекордних обсягів 18 лютого у 302,93 млн кВт*год на день у порівнянні з 257,9 млн кВт*год в середньому за день у січні 2017 року та 277,55 млн кВт*год у лютому 2017 року. Міністерство енергетики відповідно переглянуло прогнозний енергетичний баланс на березень 2017 року, збільшивши виробництво електроенергії на атомних та гідроелектростанціях та зменшивши на ТЕС.

Вугілля. 2 березня стався вибух на шахті «Степова» №10 у Львівській області, внаслідок чого обвалилася гірська порода. Загинуло 8 людей і 23 людини було поранено. В результаті шахту тимчасово закрили через високий рівень метану у повітрі. Було створено спеціальну комісію для розслідування причин аварії.

Комунальні послуги. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), підвищила тарифи на електроенергію для населення на 26,1% до 0,9 грн за споживання до 100 кВт*год на місяць, на 30,2% до 1,68 грн за споживання 100-600 кВт*год на місяць та на 2,6% до 1,68 грн за споживання понад 600 кВт*год на місяць. Це останній раунд підвищення тарифу відповідно до розкладу, затвердженого в квітні 2015 року, покликаного наблизити ціни електроенергії до рівня собівартості. Проте, тарифи може бути знову підвищено внаслідок можливого зростання вартості виробництва електроенергії.

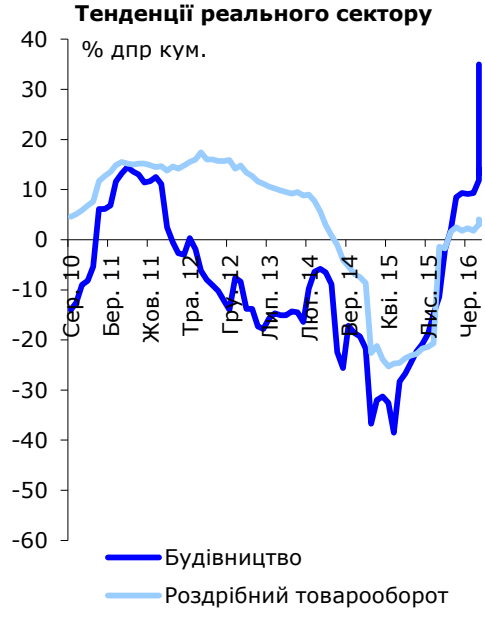
Кабінет Міністрів знизив соціальні нормативи на споживання газу населенням з 5,5 до 5 кубометрів на квадратний метр з 1 травня 2017 року. Він також знизив нормативи споживання теплової енергії для споживачів з будинковими або індивідуальними лічильниками з 0,0548 до 0,0431 Гкал на квадратний метр та знизив нормативи споживання електроенергії для індивідуального опалення з 65 до 51 кВт*год на квадратний метр. Очікується, що це призведе до зменшення потреби в фінансуванні житлових та комунальних субсидій для населення.

Промислове виробництво

Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим
Джерело: Держстат

Тенденції реального сектору

Примітка: з квітня 2014 р. дані не включають Крим

Прозорість. У лютому було оприлюднено другий Звіт ініціативи прозорості видобувних галузей (ІПВГ) України. Звіт охоплює діяльність 97 видобувних компаній за період 2014-2015 років. Ці компанії сумарно сплатили понад 99% надходжень від видобувних галузей в Зведений бюджет України. Звіт надає інформацію щодо податкових та інших платежів, отриманих державою від компаній, що видобувають природні ресурси, а також щодо процедур надання дозволів (ліцензій) на користування надрами та іншу інформацію.

Транспорт: Новий механізм контролю якості виконання дорожніх робіт

Дороги. Кабінет Міністрів зобов'язав використовувати систему FIDIC (*франц.*, Міжнародна федерація інженерів-консультантів) для всіх дорожніх робіт в Україні. FIDIC випускає міжнародні стандартні форми угод для робіт та для клієнтів, консультантів, спільних підприємств та представників для використання в міжнародних проектах з будівництва. За словами Міністра інфраструктури, технічний контроль за дорожніми роботами здійснюватиметься незалежною інженерною службою для забезпечення високої якості ремонтно-будівельних робіт. До теперішнього часу такий контроль здійснювали самі замовники робіт.

Кабінет Міністрів запровадив новий механізм фінансування будівництва доріг державного значення в Україні. 50% обсягу перевиконаних надходжень митних платежів буде спрямовано на будівництво доріг відповідної області. У 2016 році такий механізм використовувався у Волинській, Львівській, Одеській та Чернівецькій області та місті Києві та дозволив витратити додаткові 1,5 млрд грн на ремонт та будівництво доріг.

Сільське господарство: Нижчі показники тваринництва

Виробництво. За два місяці 2017 року тваринництво впало на 1,7% дпр. На 1 березня, поголів'я великої рогатої худоби скоротилось на 1,1% дпр, ймовірно, через високі інвестиційні ризики. Африканська чума стала однією з основних причин скорочення кількості свиней на 7,5% дпр. Водночас виробництво м'яса, молока та яєць у лютому залишилось близьким до рівня попереднього року, ймовірно, через стабільний попит.

Торгівля. У 2016 році експорт аграрної та продовольчої продукції перевищив 15,5 млрд дол. США і досягнув 42,5% сукупного експорту товарів України. Близько 45,9% експорту було спрямовано в країни Азії. ЄС став другим найбільшим імпортером цієї групи експорту із часткою 27,5%. Африка імпортувала 15,7% української аграрної та продовольчої продукції.

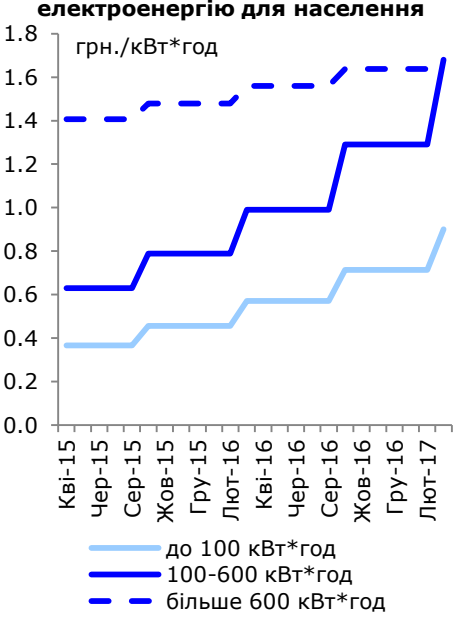
Аграрна політика. 21 лютого Кабінет Міністрів ухвалив процедуру надання дотацій сільськогосподарським компаніям. Дотації буде надано компаніям автоматично відповідно до єдиного реєстру, сформовано в порядку подання заявок. У Державному бюджеті на ці дотації передбачено виділити 4,8 млрд грн.

1 березня, Кабінет Міністрів також ухвалив правила щодо компенсації 15% вартості (включно з ПДВ) придбаних сільськогосподарських машин із часткою вироблених в Україні складових понад 60%. Частка вітчизняних складових для тракторів становить 35%. В цілому, Міністерство аграрної політики та продовольства оголосило, що у 2017 році на цю компенсацію заплановано витратити 550 млн грн.

Зовнішній сектор: Притік прямих іноземних інвестицій продовжує зменшуватись

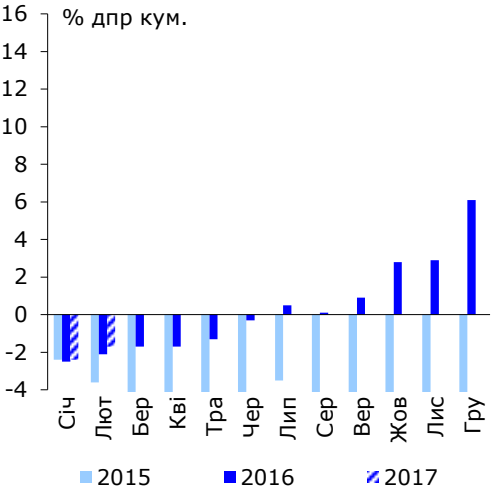
Рахунок поточних операцій. У січні 2017 року дефіцит рахунку поточних операцій зменшився до 0,03 млрд дол. США з 0,3 млрд дол. США у січні 2016 року через нижчий дефіцит торговельного балансу. Дефіцит торгівлі товарами скоротився до 0,4 млрд дол. США у результаті швидшого відновлення експорту у порівнянні з

Роздрібні тарифи на електроенергію для населення

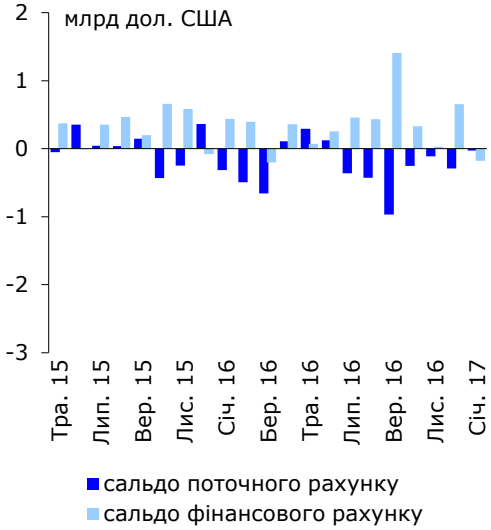

Джерело: НКРЕКП

Сільськогосподарське виробництво

Джерело: Держстат

Платіжний баланс

Джерело: попередні оцінки НБУ

січнем 2016 року. Профіцит торгівлі послугами зріс до 0,16 млрд дол. США. Чисті потоки первинних доходів були майже збалансовані, враховуючи 0,3 млрд дол. США чистого відтоку доходів від інвестицій. Вартість грошових переказів з-за кордону зросла на 11,7% дпр до 0,5 млрд дол. США.

Зростання експорту товарів пришвидшилось до 52,7% дпр (у порівнянні зі збільшенням на 9,2% у грудні 2016). Відбувся приріст експорту всіх груп товарів, окрім поставок продукції хімічної промисловості, що зазнали спаду на 8,7%. Найбільше зростання спостерігалось у експорті мінеральної продукції (на 71,9% дпр), що передусім зумовлено ефектом статистичної бази. Експорт продовольчих товарів зріс на 55,4% дпр за рахунок вищих продажів зернових, олії та тваринних жирів. Збільшення вартості експорту продукції металургії на 70,1% насамперед пояснюється зростанням світових цін на метали. Вищі поставки електричних машин та обладнання були головною причиною зростання експорту продукції машинобудування на 34,3%. Експорт промислових товарів виріс на 46,3% в основному через збільшення продажів одягу та взуття. Експорт послуг зріс на 16,2%.

Імпорт товарів зріс на 31,6% дпр (у порівнянні зі збільшенням на 36,0% у грудні 2016). Імпорт мінеральної продукції зріс на 65,1% дпр через вищі закупівлі природного газу. Імпорт продукції машинобудування та металургії зріс відповідно на 61,3% дпр та 30,1% дпр. Водночас імпорт продовольчих товарів зазнав спаду на 14,5% дпр в основному через нижчі закупки цукру та зернових (ймовірно, через хороший урожай зернових в Україні). Імпорт послуг зріс на 14,4% дпр.

Фінансовий рахунок. У січні 2017 року фінансовий рахунок був у дефіциті на рівні 177 млн дол. США (порівняно з профіцитом на рівні 436 млн дол. США у січні 2016), оскільки виплати і державного, і приватного секторів перевищили притоки. Чистий притік прямих іноземних інвестицій зменшився до 17 млн дол. США (76% яких були залучені реальним сектором). Чистий відтік коштів сектору державного управління сягнув 44 млн дол. США. Зовнішні активи банківського сектору знизились на 0,2 млрд дол. США, банки виплатили 0,3 млрд дол. США за зовнішніми зобов'язаннями. Реальний сектор майже не залучив зовнішнє фінансування. Чисті продажі іноземної готівки до банківського сектору сягали 0,15 млрд дол. США.

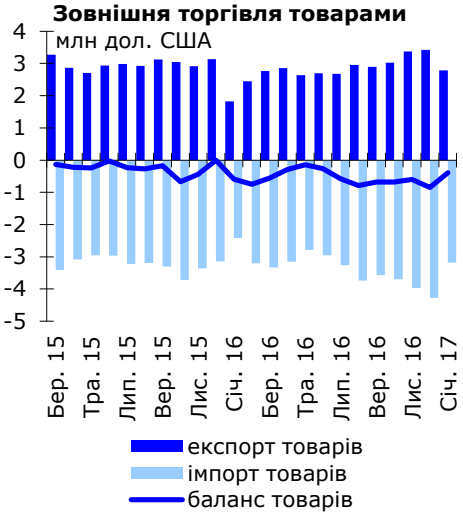
Торговельна політика. 22 лютого 2017 року набула чинності Угода СОТ щодо спрощення процедур торгівлі, що спрямована на пришвидшення проходження товарів через кордони. Угода розпочинає новий етап реформ щодо спрощення процедур торгівлі в усьому світі та удосконалює багатосторонню торговельну систему в цілому.

Також 23 січня набула чинності поправка до Угоди СОТ щодо інтелектуальної власності. Поправка офіційно дозволяє виробляти дженерики лікарських засобів (незапатентовані версії) відповідно до обов'язкових ліцензій безпосередньо для експорту в країни з обмеженим власним фармацевтичним виробництвом.

Фіскальна політика: Високе зростання доходів

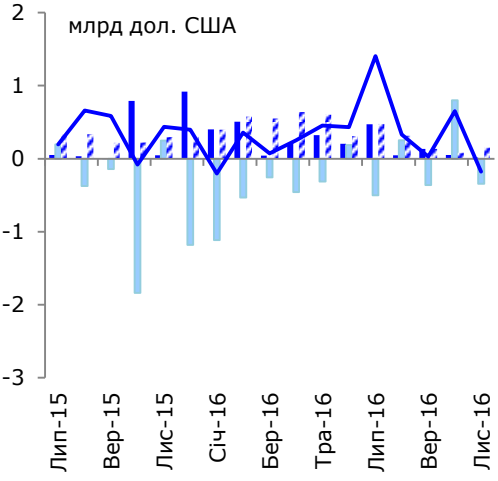
2017. За попередніми даними Державного казначейства доходи Зведеного бюджету у лютому 2017 року стрімко зросли 52,3% дпр. Це нижче за теми зростання у січні (на 90,3% дпр), оскільки ДФС в лютому відновила відшкодування ПДВ, тоді як у січні вони були близькими до нуля. Податкові надходження майже подвоїлись у лютому, ймовірно, через ті ж причини, що й у січні. Зокрема, валові надходження від ПДВ зросли не лише через вище споживання, але й через повне скасування спеціального режиму ПДВ для сільськогосподарських компаній. Вищі заробітні плати, які передусім пов'язані із суттєво вищою мінімальною заробітною платою, сприяли зростанню доходів від ПДФО. Вищі ставки та більше споживання пояснюють стрімке зростання надходжень від акцизу. Отже, рік почався із сприятливих фіскальних результатів.

Зовнішня торгівля товарами

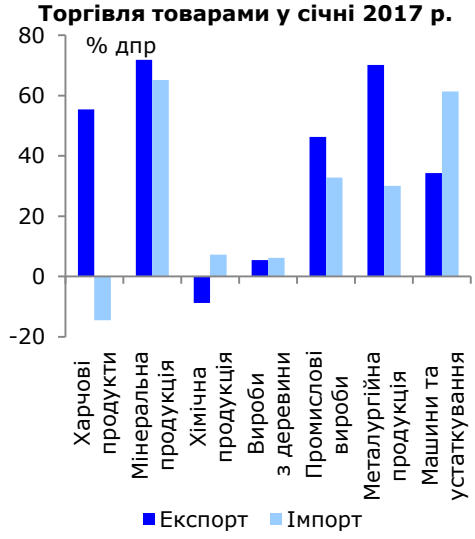

Джерело: попередні оцінки НБУ

Рахунок фінансових операцій

Джерело: НБУ

Торгівля товарами у січні 2017 р.

Джерело: попередні оцінки НБУ

Соціальна політика: Пенсійний фонд прозвітував про виконання бюджету у 2016 році

Пенсійний Фонд оприлюднив річний звіт за 2016 рік. Сукупні доходи Фонду досягли 256 млрд грн включно із 107 млрд грн власних надходжень. Однак лише 53% власних видатків Фонду було профінансовано за рахунок власних доходів. Решту покрили за рахунок трансферту з Державного бюджету, який зріс у 2016 році у півтора рази. Зокрема, уряд компенсував збільшення дефіциту Фонду, який виник внаслідок падіння власних доходів після зниження ставки ЄСВ вдвічі до 22%. Крім того, бюджетний трансферт фінансував спеціальні пенсійні програми, а також доплату до пенсій до мінімального рівня для пенсіонерів з нижчими пенсіями. У січні 2017 року середня пенсія зросла на 7,6% дпр до 1823 грн на місяць передусім через підвищення мінімальної пенсії.

Баланс коштів на Єдиному казначейському рахунку

* на початок місяця
Джерело: Державне Казначейство

Ринок праці: Різке зростання заробітних плат

Зростання заробітної плати у січні пришвидшилось до 37,7% дпр до 6008 грн передусім через підвищення мінімальної заробітної плати з 1600 грн до 3200 грн. Вона зросла на 21,4% дпр в реальному виразі.

Найстрімкіше зростання відбулось в секторах із традиційно найнижчим рівнем заробітних плат, як-то сільське господарство, освіта та охорона здоров'я. В цих секторах заробітна плата зросла на понад 50% дпр. Промисловість збільшила заробітні плати на 30,4% дпр із збільшенням заробітної плати в текстильній промисловості на 52,2% дпр. Водночас хімічна промисловість і виробництво коксу збільшили заробітні плати на менше, ніж на 20%, оскільки там заробітні плати були порівняно високими раніше, а зараз ці компанії стикаються із фінансовими труднощами. Промислові компанії, особливо великі, за оцінкою збільшать заробітні плати пізніше протягом року через коригування заробітних плат вздовж тарифної сітки.

Середня заробітна плата*

*не враховуючи АР Крим
Джерело: Держстат

Монетарна політика: Інфляція сягнула 14,2% дпр в лютому

Споживча інфляція піднялась до 14,2% дпр в лютому, що виявилось найвищим показником за останні 11 місяців. Це відображало низьку статистичну базу (ІСЦ впав на 0,4% дпм у лютому 2016 року.) і зростання цін на харчові продукти протягом останніх кількох місяців. Світові ціни на продовольчі товари, за індексом цін на харчові продукти ФАО, зросли на 17,2% дпр, а міжнародні ціни на молочні продукти зросли на 37% дпр. Хоча ціни на нафту стабілізувались з грудня, середня спотова ціна на сиру нафту марки Брент зросла на понад 70% дпр у лютому.

Місячна базова інфляція залишалась помірною на рівні 0,7% дпм, але за виключенням сезонних коливань цін на одяг та взуття вона перевищила 1% дпм. Споживчий попит залишався обмеженим через низькі доходи домогосподарств, що стримувало базову інфляцію. Однак зростання цін на сировинні товари та політична нестабільність збільшила інфляційні ризики.

3-го березня НБУ вирішив зберегти облікову ставку на рівні 14% річних, посилаючись на зростання інфляційних ризиків. Припинення експорту з неконтрольованої частини Донбасу може збільшити тиск до знецінення гривні та підвищити інфляційні очікування. Водночас банки продовжили зменшувати відсоткові ставки за вкладами та кредитами юридичним особам у лютому та на початку березня. Це може означати, що інфляційні очікування поки що не зросли.

Обмінний курс: Коливання гривні зменшились у лютому

Валютний ринок заспокоївся у лютому, і міжбанківський обмінний курс коливався навколо 27 грн за дол. США. Очікування щодо знецінення гривні зменшились, а продаж готівкової іноземної валюти збільшились. Готівковий обмінний курс наблизився до

міжбанківського в кінці місяця. НБУ придбав 81 млн дол. США в чистому виразі для поповнення резервів витрачених раніше. Міжнародні резерви НБУ залишились на рівні близькому до 15,45 млрд дол. США через чистий відтік коштів за урядовими операціями на суму 129 млн дол. США.

Державний борг: Подальше зростання внутрішнього державного боргу

У лютому Міністерство фінансів розмістило облігації внутрішньої державної позики на суму 2,9 млрд грн із середньозваженою доходністю 15,3% річних в порівнянні з 1,1 млрд грн з доходністю 15,7% річних у січні. Найбільший попит мали дво- та трирічні облігації, частка яких в загальному обсязі розміщення становила 59,4%.

Уряд продовжив рекапіталізувати державні банки, що призвело до подальшого зростання державного боргу. Зокрема, Міністерство фінансів додатково випустило п'ятнадцятирічні ОВДП на суму 9,8 млрд грн (з доходністю 6% річних) для рекапіталізації Приватбанку, націоналізованого у грудні 2016 року. Починаючи з грудня 2016 року загальна сума рекапіталізації банку склала 116,8 млрд грн. Уряд також рекапіталізував Ощадбанк та Укрексімбанк на суму 3,5 млрд грн та 3,0 млрд грн відповідно (шляхом випуску десятирічних ОВДП).

Динаміка ІСЦ та монетарної бази

Джерело: Держстат, НБУ

Таблиці

Економічні Тенденції		III 14	IV 14	I 15	II 15	III 15	IV 15	I 16	II 16	III 16	Бер.	Квіт.	Тра.	Чер.	Лип.	Сер.	Вер.	Жов.	Лис.	Грд.	Січ.	Лют.
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-8,0	-10,1	-20,5	-20,0	-16,1	-13,0	3,7	2,0	2,0	3,7	3,7	3,1	2,0	1,7	2,0	2,0	1,9	2,1	2,4	5,6	...
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-16,4	-20,4	-29,7	-26,2	-20,9	-12,3	1,9	9,1	13,2	1,9	8,5	9,3	9,1	9,3	11,9	13,2	13,7	14,1	13,1	35,0	...
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	16,0	2,2	-4,7	-9,3	-5,3	-4,8	-1,7	-0,3	0,9	-1,7	-1,7	-1,3	-0,3	0,5	0,1	0,9	2,8	2,9	6,1	-2,4	-1,7
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	-5,3	-7,5	-23,9	-24,6	-22,3	-20,7	1,6	2,3	3,3	1,6	2,5	1,8	2,3	2,4	3,1	3,3	3,0	3,7	4,0	3,1	...
Середня заробітна плата	грн.	3463	3508	3650	4113	4313	4753	4622	5072	5311	4920	4895	4984	5337	5374	5202	5358	5350	5406	6475	6008	...
ІСЦ	% дпр	17,5	21,8	45,8	57,5	51,9	43,3	20,9	6,9	7,9	20,9	9,8	7,5	6,9	7,9	8,4	7,9	12,4	12,1	12,4	12,6	14,2
ІВЦ	% дпр	26,9	32,8	51,7	37,9	32,5	25,4	10,5	15,7	19,6	10,5	10,1	16,4	15,7	18,3	18,9	19,6	29,2	32,0	35,7	36,8	38,9
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-16,4	-19,9	-31,4	-32,2	-29,8	-27,0	-16,4	-10,2	-8,1	-16,4	-13,1	-10,8	-10,2	-9,9	-8,4	-8,1	-7,3	-5,2	-4,1	41,0	...
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	-24,8	-28,1	-33,1	-34,2	-31,8	-29,3	-10,9	-5,4	-0,7	-10,9	-6,7	-6,3	-5,4	-4,2	-1,8	-0,7	-0,6	1,9	3,9	27,6	...
Баланс торгівлі (кум.) *	млрд. дол. США	-3,0	-4,6	-0,6	-0,6	-1,0	-1,7	-1,6	-1,7	-3,6	-1,6	-1,6	-1,6	-1,7	-2,3	-3,0	-3,6	-4,1	-5,9	-6,8	-0,9	...
Поточний рахунок (кум.)	млрд. дол. США	-1,2	-2,6	-0,4	-0,1	0,1	-0,2	-1,0	-0,6	-2,3	-1,0	-1,1	-0,8	-0,6	-1,0	-1,4	-2,3	-2,5	-3,1	-3,4	0,0	...
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8	13,3	12,7	14,0	15,6	12,7	13,2	13,5	14,0	14,1	14,1	15,6	15,5	15,3	15,5	15,4	15,5
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	23,5	13,8	0,9	-5,9	-8,6	0,8	-1,4	1,7	10,6	-1,4	1,7	2,4	6,7	6,7	8,8	10,6	11,4	11,3	13,6	8,0	...
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	16,4	16,4	19,9	23,1	21,1	20,7	20,0	20,9	20,8	20,3	20,9	21,1	20,6	18,0	17,0	16,8	14,2	13,7	16,1	15,9	...
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	12,58	13,56	21,23	21,56	21,74	22,90	25,69	25,23	25,68	26,30	25,54	25,21	24,93	24,82	25,14	26,23	25,72	25,71	26,27	27,22	27,05
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	12,58	13,56	21,18	21,62	21,69	22,33	25,68	25,26	25,74	26,39	25,63	25,21	24,95	24,82	25,65	26,28	25,76	25,70	25,55	27,15	27,03
Обмінний курс, середній	євро	24,37	23,88	23,70	23,93	24,69	24,91	28,34	28,55	28,96	29,33	29,06	28,50	28,09	27,49	28,65	29,47	28,45	27,78	28,29	28,80	28,81

Джерела: Держкомстат, НБУ, ICAP, власні розрахунки,
* Дані наведені щодо експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014[к]	2015[к]
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	913,3	1079,3	1300,0	1404,7	1465,2	1568,9	1979,5
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,2	136,0	163,1	175,8	183,3	132,2	90,6
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,3	-14,8	4,1	5,5	0,2	0,0	-6,6	-9,9
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	7,1	-5,0	-20,6	12,2	8,0	-0,7	-4,3	-10,1	-13,0
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,4	20,2	-3,9	13,6	2,2	-4,8
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4	8,0	0,6	-0,3	12,1	48,7
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1	4,6	-0,2	0,5	24,9	43,3
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9	19,0	3,7	-0,1	17,1	36,0
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7	14,2	0,3	1,7	31,8	25,4
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,4	27,0	34,3	-36,9	26,0	27,5	3,4	-5,5	-19,9	-27,0
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,6	35,2	39,3	-44,2	28,8	34,8	7,5	-3,5	-28,1	-29,3
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,8	-1,7	-3,0	-10,2	-14,3	-16,5	-4,6	-0,2
Поточний рахунок	% ВВП	4,8	3,7	7,3	5,8	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,1	-1,5	-2,2	-6,3	-8,2	-9,0	-3,5	-0,2
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	7,5	5,7	9,2	9,9	4,7	5,8	7,0	7,2	4,1	0,3	3,0
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7	31,8	31,4	20,4	7,5	13,3
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0	-1,8	-3,6	-4,4	-4,6	-1,6
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	40,0	36,0	37,5	39,9	69,4	79,4
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,6	22,8	22,1	20,5	38,5	52,7
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8	6,3	6,4	20,3	8,5	0,8
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8	7,9	8,0	8,0	8,0	11,9	21,8
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	15,8	24,0
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9	10,5	11,1	10,3	10,6	15,7	24,2
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7	10,6	10,5	10,3	11,0	19,3	26,2

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету, без коштів на рекапіталізацію
[к] дані не включають окуповану територію АР Крим

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		I 13	II 13	III 13	IV 13	I 14[к]	II 14[к]	III 14[к]	IV 14[к]	I 15[к]	II 15[к]	III 15[к]	IV 15[к]	I 16[к]	II 16[к]	III 16[к]
ВВП	млрд. грн.	303,8	354,8	398,0	408,6	316,9	382,4	440,5	447,1	375,5	455,2	563,9	584,8	453,2	531,8	664,7
реальний ВВП	% дпр	-1,3	-1,2	-1,1	3,4	-1,0	-4,3	-5,3	-14,4	-17,0	-14,7	-7,2	-1,4	0,1	1,4	2,0
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	5,9	8,7	6,8	6,3	3,3	-7,8	-13,9	-12,2	-20,7	-28,1	-19,3	-13,0	-2,2	4,3	4,9
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	2,0	-0,9	-1,5	-2,9	-5,9	5,2	0,1	4,5	2,7	-5,9	-1,7	8,1	0,1	-2,4	3,0
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	6,1	-18,1	-8,9	-8,7	-19,9	-19,3	-28,0	-26,5	-22,8	-13,8	-6,3	1,4	4,2	17,6	24,8
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	-7,4	-13,5	-6,8	-4,5	-5,1	-2,3	-16,8	-31,1	-26,1	-22,1	-10,8	-5,8	-3,8	-6,5	-5,5
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	1,3	-15,7	1,7	-0,6	-11,8	-10,9	-32,3	-29,6	-19,8	-32,1	-18,2	-17,3	-7,2	-0,1	13,9
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	5,7	21,7	-2,8	36,5	5,7	-9,1	25,6	-20,6	-4,7	-11,8	-3,8	-3,6	-1,6	0,6	1,1
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	-9,3	-9,9	-10,6	-9,8	-3,2	-5,4	-12,7	-13,2	-24,4	-20,7	-7,9	-0,2	6,9	3,4	0,1
Будівництво (реальна)*	% дпр	-16,1	-19,4	-8,0	-4,4	4,7	-14,0	-26,3	-30,8	-30,4	-24,2	-9,1	10,8	6,8	14,9	17,5
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	0,2	-1,2	0,9	0,9	-3,0	-7,2	-18,4	-26,6	-25,0	-19,8	-13,6	-6,1	3,7	7,1	3,8
Транспорт (реальна)*	% дпр	-1,7	-0,8	1,3	2,7	-7,8	-10,9	-10,1	-11,0	-8,2	-2,3	-0,2	4,9	5,4	2,8	1,1
Платіжний баланс																
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-3,2	-2,3	-6,0	-5,0	-1,3	-0,8	-1,2	-1,4	-0,4	0,3	0,2	-0,3	-1,5	0,5	-1,8
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-8,4	-5,1	-12,1	-9,8	-3,5	-2,5	-3,3	-6,7	-2,4	1,5	0,9	-1,1	-8,3	2,5	-6,8
Баланс товарів	млн. дол. США	-4635	-3677	-7881	-5935	-2195	-1185	-1412	-2336	-1111	-470	-662	-1066	-1655	-615	-2054
Баланс послуг	млн. дол. США	1349	1504	2575	1066	937	443	456	686	555	388	278	397	263	293	123
Поточні трансферти	млн. дол. США	533	589	480	547	241	494	306	500	558	715	644	711	…	0	0
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1082	496	1510	991	-665	-319	725	558	397	907	890	818	1365	760	999
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	713	568	655	-756	-241	-49	-84	-17	141	10	13	13	11	0	0
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	24,7	23,2	21,6	20,4	15,1	17,1	16,4	7,5	10,0	10,3	12,8	13,3	12,7	14,0	15,6
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	8,11	8,14	8,15	8,21	9,14	11,71	12,58	13,56	21,23	21,26	21,74	22,90	25,69	25,23	25,68
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,99	7,99	7,99	7,99	8,86	12,71	12,58	21,18	21,33	21,23	21,69	22,33	25,68	25,26	25,74
Бюджет																
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	35,2	29,4	28,9	28,6	35,4	29,4	24,7	27,4	37,3	34,8	30,0	31,5	36,1	33,1	27,9
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	5,3	5,1	4,6	4,8	5,1	4,7	4,2	5,0	5,5	5,3	4,5	5,1	6,3	6,4	5,4
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	6,1	3,4	3,0	3,0	4,9	2,5	1,9	1,5	4,4	1,7	1,2	1,3	3,6	2,1	1,9
Податок на додану вартість	% від ВВП	9,7	9,0	8,1	8,4	8,7	9,5	6,8	10,1	11,4	9,2	8,1	8,3	11,7	11,5	8,1
Акцизні збори	% від ВВП	3,1	2,6	2,3	2,2	2,5	3,0	3,0	2,8	3,3	3,4	3,0	3,1	4,2	5,1	4,1
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	36,9	35,8	30,1	35,9	35,2	34,7	27,2	35,5	33,6	35,0	26,2	42,2	35,3	35,8	31,0
Поточні видатки	% від ВВП	35,6	33,9	28,2	33,2	34,8	33,7	25,8	33,6	31,8	33,7	24,2	38,3	34,4	34,1	28,1
Капітальні видатки	% від ВВП	1,3	1,9	1,9	2,8	0,5	1,0	1,4	1,9	1,7	1,3	2,1	3,9	0,9	1,7	3,0
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-1,9	-6,3	-1,5	-7,3	0,1	-5,3	-2,8	-8,8	3,7	0,4	-3,6	10,8	0,9	-2,8	-3,1
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Банківський сектор																
Грошовий агрегат М0	% дпр	9,7	9,8	12,3	17,0	19,2	31,9	28,8	19,0	6,0	-1,3	-6,2	-0,1	-5,3	0,3	8,0
Грошовий агрегат М2	% дпр	16,0	17,9	19,2	17,5	17,7	13,4	14,2	5,4	9,0	3,1	5,6	4,0	-1,7	6,3	12,6
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	19,1	26,5	33,4	38,0	7,9	-2,3	-12,3	-22,1	-19,1	-17,7	-16,6	-1,0	4,3	9,4	15,1
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	17,0	14,7	8,4	0,9	19,8	10,2	5,5	18,0	25,4	11,6	3,7	-2,4	-16,1	-2,7	12,1
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	8,6	7,4	10,2	16,9	12,3	4,9	-0,8	-9,1	-11,0	-11,8	-15,8	-20,8	-16,6	-13,3	-1,5
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	-4,4	-0,4	0,8	2,8	36,4	38,5	49,1	53,5	58,4	29,2	18,7	15,9	-15,0	-2,0	2,0
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	-5,6	-2,7	-0,5	2,9	26,3	24,4	24,6	21,7	17,9	3,1	-5,7	-10,5	-18,1	-10,3	-1,1
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	55,9	55,7	55,1	53,2	58,5	59,1	59,8	59,5	58,5	57,6	60,7	55,4	55,6	55,8	55,9
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	16,2	15,3	15,3	16,5	18,4	17,5	16,4	16,6	19,9	23,1	21,1	20,7	20,0	20,9	20,8
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	9,4	9,7	9,6	8,8	8,7	9,4	9,2	8,8	8,2	9,3	9,2	9,1	8,9	9,1	8,3

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД
* зміна доданої вартості
[к] Дані не включають Крим, у 2015 році - не включають частину зони АТО, попередні оцінки платіжного балансу (НБУ), Нац.рахунки відповідно до SNA 2008 та КВЕД-2012, знецінення гривні вплинулс

Контакти:

Інститут Економічних Досліджень
та Політичних Консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01030 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

Голова Правління

Ігор Бураковський
burakovsky@ier.kiev.ua

Виконавчий директор

Оксана Кузяків
kuziakiv@ier.kiev.ua

Директор з наукової роботи

Вероніка Мовчан
movchan@ier.kiev.ua

Центр економічних досліджень

Олександра Бетлій
betliy@ier.kiev.ua

Віталій Кравчук
Kravchyk@ier.kiev.ua

Ірина Коссе
kosse@ier.kiev.ua

Катерина Фурманець
furmanets@ier.kiev.ua

Артур Ковальчук
kovalchuk@ier.kiev.ua

Єлизавета Вухо
ukho@ier.kiev.ua

Ольга Красовська
krasovska@ier.kiev.ua

Анна Харченко
kharchenko@ier.kiev.ua

Євген Ангел
anhel@ier.kiev.ua

Олександр Крініцин
krinitsyn@ier.kiev.ua

Андрій Бутін
butin@ier.kiev.ua

Центр досліджень сучасного суспільства

Ірина Федець
fedets@ier.kiev.ua

Наталія Фреїк
freik@ier.kiev.ua

Вікторія Беспалько
bespalko@ier.kiev.ua

Німецько-український агрополітичний діалог

Марія Ярошко
Yaroshko@apd-ukraine.de

Марія Богонос
bogonos@apd-ukraine.de

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, підготовлений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.